

บทที่ 2

ประเภทของวรรณกรรม

เมื่อเราอ่านสารสิ่งที่ปรากฏชัดเจนเป็นอันดับแรกคือ แต่งหรือเรียบเรียงด้วยร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ลำดับต่อมาจึงเห็นได้อีกว่าเป็นสารคดีหรือบันเทิงคดี ข้อแตกต่างประการสำคัญระหว่างสารคดีและบันเทิงคดีคือ จุดประสงค์ในการแต่ง หากจะให้ความรู้หรือความคิดที่จะปรากฏในสารนำเรื่องของความเพลิดเพลิน ย่อมต้องเขียนเป็นสารคดี (ในการเขียนสารคดีย่อมสามารถให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านได้จากภาษาที่มิได้จากการใช้ภาษา ฯลฯ แต่ให้ส่วนนี้เป็นรองจากความรู้หรือความคิดที่ปรากฏอยู่ในสารชั้นเดียวกัน)

ในงานเขียนประเภทสารคดีก็ยิ่งแยกย่อยออกเป็นหลายชนิด เช่น ตำรา หนังสืออ่านเสริมความรู้ ความเข้าใจเฉพาะสาขา บทความ ความเรียง ข่าว บทวิเคราะห์ข่าว ฯลฯ ข้อแตกต่างระหว่างบทความกับความเรียง

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 ไม่ได้ให้บรรจุคำว่าความเรียงไว้แต่มีคำว่าเรียงความ โดยให้คำอธิบายว่า เป็นคำกริยา หมายถึงเอาคำมาประกอบแต่งเป็นเรื่องแต่งหนังสือในลักษณะที่ใช้พูด หรือเขียนกันเป็นสามัญ ต่างกับลักษณะที่แต่งเป็นร้อยกรอง หากคำว่าเรียงความเป็นคำกริยา คำว่าความเรียงที่ใช้กันอยู่อย่างแพร่หลายในปัจจุบันในฐานะที่เป็นวรรณกรรมอีกประเภทหนึ่งก็ย่อมที่จะเป็นไปได้ที่จะใช้เป็นคำนามในความหมายเดียวกัน

ส่วนคำว่าบทความ พจนานุกรมให้ความหมายว่า เป็นคำนามหมายถึงข้อเขียนซึ่งอาจเป็นรายงานหรือการแสดงความคิดเห็นมกตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ วารสาร สารานุกรม เป็นต้น

ข้อแตกต่างที่จะพิจารณาได้อย่างง่าย ๆ ถึงลักษณะของบทความอีกประการหนึ่งคือ ข้อมูลที่ขยายแนวความคิดหลักเป็นอรรถของเรื่องนั้น ย่อมต้องมีน้ำหนักมากพอที่จะเสริมแนวความคิดหลักให้เห็นชัดเจน ในขณะที่ข้อมูลในความเรียงจะแผ่วผวกว่า

ส่วนข้อแตกต่างระหว่างสารคดีกับบทความ เห็นได้ชัดจากขอบเขตของเรื่อง เช่นสารคดี เรื่อง การอ่าน บทความเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ หรือสารคดีเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ บทความเรื่ององค์ประกอบของสาร หรือเรื่องอรรถรสที่ปรากฏอยู่ในสาร เป็นต้น ที่ยกตัวอย่างดังกล่าวหน้าถัดขึ้นไปว่าชื่อเรื่องเดียวกันอาจเป็นได้ทั้งสารคดีหรือบทความหรือแม้แต่ว่าเป็นความเรียงก็ได้ ดังนั้น นักศึกษาจะกำหนดประเภทของวรรณกรรมเฉพาะจากชื่อเรื่องเท่านั้น

ไม่ได้แต่จำเป็นต้องพิจารณาขอบเขตของเรื่องและน้ำหนักของข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง ประกอบด้วยจึงจะสามารถจัดเป็นประเภทที่ถูกต้อง ข้อแตกต่างระหว่าง ข่าว บทวิเคราะห์ข่าว และเรื่องที่สืบเนื่องจากข่าว

ความหมายของข่าวตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 คือ *คำบอกเล่าเรื่องราวซึ่งโดยปรกติมักเป็นเรื่องเกิดใหม่ หรือเป็นที่สนใจ...*

ในปัจจุบันความสนใจของผู้คนในสังคมต่อเหตุการณ์รอบตัวมีมากขึ้นจนปรากฏว่าไม่มีเพียงแต่จะมีข่าวให้อ่านตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือรับชมรับฟังทางวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงเท่านั้น แต่ยังมีเรื่องที่เกี่ยวข้องจากข่าว ได้แก่การนำข้อความที่ปรากฏเป็นข่าวมาแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ ขยายความเรื่องที่เป็นข่าวอยู่ ลักษณะเรื่องเช่นนี้ต่างไปจาก บทวิเคราะห์ข่าวอันหมายถึงการแยกแยะเนื้อหาของข่าวให้เห็นชัดเจนอย่างเป็นเหตุเป็นผลว่าเนื่องมาจากอะไร และอาจเพิ่มเติมว่าจะนำไปสู่ข้อสรุปว่าอย่างไรโดยที่ไม่มีการวิจารณ์

ข้อสรุปในการวิเคราะห์ข้อความ เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้วในลำดับแรกย่อมสามารถระบุได้ว่า สารนั้นเป็นวรรณกรรมประเภทใด เช่นความเรียง บทความ ข่าว บทวิเคราะห์ ข่าว เรื่องที่เกี่ยวข้องจากข่าว หากเป็นบันเทิงคดี ก็พึงให้รายละเอียดว่าเป็นชนิดใด เรื่องสั้น ๆ เรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร ฯลฯ (ซึ่งนักศึกษามีความรู้เรื่องความแตกต่างของบันเทิงคดีมาจากวิชาพื้นฐานทางวรรณกรรมแล้ว) ดังนั้น คำอธิบายในบทนี้จึงเน้นด้านการสรุปความเข้าใจ และชี้ชัดถึงข้อแตกต่างระหว่างประเภทของวรรณกรรมที่คล้ายกันแต่ไม่เหมือนกัน

ตัวอย่างต่อไปนี้นี้หากไม่มีหัวข้อเรื่องก็จะเข้าลักษณะความเรียงที่ให้ข้อมูลและเมื่อวิเคราะห์แนวคิดหลักอาจจะพลาดไปเน้นเฉพาะส่วนที่เป็นคำขวัญเท่านั้น นักศึกษาควรอ่านข้อความต่อไปนี้และพิจารณาผลการวิเคราะห์ที่ท้ายข้อความ

